

Biraz Hint Biraz İsviçreli Biraz Fransız Bir Osmanlı Hanım Sultanı Ata

– Sami Biber · 28 Şubat 2019

BİRAZ HİNT, BİRAZ İSVİÇRELİ, BİRAZ FRANSIZ BİR OSMANLI HANIM SULTANI - ATATÜRK, MİLLİ MÜCADELE VE CUMHURİYET - 6. BÖLÜM -

Almanya seyahatine çıkmadan Önce Mustafa Kemal, Padişah Vahdettin ile onun Vaniköy'deki konağında ilk kez karşılaşmış ama hiç gözü tutmamıştı. Hatta "Bir meczupla mı Almanya'ya gideceğim? Koskoca Devlet-i Âliyenin gelecekteki sultanı bu mu?" Diye düşünmüş ve bu düşüncelerini de bu gezinin organizasyonun önemli yeri olan hocası Naci Paşa ile paylaşmıştı. Ancak yola çıktıklarında, yani veliaht Vahdettin, İstanbul havasından Avrupa havasına geçtiği anda ondaki değişikliği gördüğünde " Hayır hayır. Bu oldukça akıllı bir adam" Diye düşünmeye başlamıştı. Çünkü Vahdettin İstanbul'daki Vahdettin değildi. İstanbul'da adeta ölü olan veliaht, tren Osmanlı topraklarını terk ettiği anda adeta yeniden dirilmişti.

Padişah Vahdettin'in gözlerinin önünden film şeridi gibi geçiyordu hatıralar...

Mustafa Kemal veliaht Vahdettin'e seyahat esnasında üzerine bir askeri üniforma giymesini tavsiye etmiş ve " Alman İmparatoru nasıl ki ülkemize her geldiğinde askeri üniforma ile padişahlarımız karşısına çıkmışsa sizin de askeri üniforma giyerek mukabele etmeniz çok yerinde olur." Demişti ama Veliaht bu öneriyeye olumlu cevap vermemişti. Çünkü her nedense daha önce giydiği tümgeneral üniforması yerine bu sefer kendisine tuğgeneral üniforması verilmişti ağabeyi Sultan Reşat tarafından. Bu rütbe indirimini kabul etmedi ve seyahat esnasında sivil kıyafet giydi hep.

Bu, Mustafa Kemal'in bir önerisini ilk reddedişiydi ve pek de önemli değildi aslında ama ikincisi belki de koskoca bir imparatorluğa mal olacaktı...

Almanya'dayken İmparator ona bir takım haritaların başında Almanların savaş cepheleri ve cephelerdeki durumları hakkında bilgi verirken Mustafa Kemal yavaşça kulağına eğilmiş ve " Efendim ! Böyle olmaz. Direkt cepheye gidelim orada görelim durumu." Demiş ve onun dediği gibi cepheye gidilmiş, Vahdettin orada görmüş ve Mustafa Kemal sayesinde anlamıştı bu savaştan zaferle çıkmalarının neredeyse imkansız olduğunu.

Akşam olduğunda İmparatorun onurlarına verdiği yemeğe katıldılar ve artık gece olduğunda Mustafa Kemal, kaldıkları Adlon otelinde Veliaht Vahdettin ile konuşmaya başladı.

-Efendim! Sizinle yolculuğumuzun başından beri açık açık konuştum. Şimdi de aynı şeyi yapabilir miyiz?

Kısa bir cevap vermişti.

-Hay hay..

Ve konuşma aynen şöyle devam etmişti:

-Osmanlı tarihini bilirsiniz. Bu tarihin bir takım safhaları vardır ki, sizi korku ve endişeye sevk eder ve bunda haklısınız. Ben size bir şey söyleyeceğim, o nispette hayatımı size teşrik edeceğim; (sizin hayatınızla birleştireceğim) memnun olur musunuz?

-Söleyiniz !

-Henüz padişah değilsiniz, fakat Almanya'da gördünüz ki, imparator, veliaht ve prensler hep bir iş üzerindedir. Neden siz bütün işlerden uzak kalasınız?

-Ne yapabilirim ki?

-Geri döner dönmez bir ordu kumandanlığı isteyiniz. Ben sizin erkân-ı harbiye reisiniz (kurmay başkanınız) olurum.

-Hangi ordunun kumandanlığını?

-Beşinci ordunun kumandanlığını.

-Bu kumandanlığı bana vermezler.

-Siz isteyiniz.

- Geri döndüğümüzde düşünürüz.

Maalesef düşünmemişti. Hatta ağabeyi Sultan Reşat ölüp de kendisi tahta geçtiğinde ve o sırada Avusturya'nın Karlsbad şehrinde tedavi olan Mustafa Kemal hemen İstanbul'a dönüp 5 Ağustos 1918 de kendisiyle görüştüğünde ve aynı teklifi bir kez daha yaptığında yine düşünmemişti. Enver Paşa'nın itelemesiyle Mustafa Kemal'i çökmüş bir ordunun (Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı) başına geçmek üzere Suriye'ye göndermiş, bilahare Enver ülkeden kaçınca Erkan-ı Harbiyeyi tamamen kapatmış ama baş komutan olarak hiç bir cepheye adımını atmamıştı.

Osmanlı Padişahaları ne yazık ki III. Mehmet'ten sonra ordularının başında hiç sefere çıkmamışlardı ama gariptir ki paşaları zaferler kazandıkça kendilerine " Gazi " Unvanı almaktan da geri durmamışlardı. Kosova'da bir Sırp tarafından öldürülen I. Murat'a şehitlik unvanı yakışıyordu elbette. Zigetvar önlerinde ölen Sultan Süleyman'a "Gazi " demekte de bir mahsur yoktu lakin III. Mehmet'ten sonra tahta geçenlerin hiç birisinin vücudunda tek çizik olmaksızın " Gazi " diye anılmaları nasıl izah edilebilirdi?

Mustafa Kemal, ondan -hayatı at sırtında savaş meydanlarında geçen- Fatih Sultan Mehmet,

Yavuz Sultan Selim veya Muhteşem Süleyman olmasını istiyordu.

Büyük dedesi Fatih Sultan Mehmet'in İtalyan ressam Centile Bellini tarafından yapılmış olan tablosu önünde durdu ve kendi kendine söylendi:

" Sen de Mehmet ben de Mehmet...Sen Fatih.. Ben? Ben ?

Hıçkırıklar boğazında düğümlendi. Birileri duyacak endişesiyle sözlerini tamamlamadı. Nemlenen gözlerini bir peçete ile sildi ve sessizce tahtına çöktü. Ruhu bedeninden ayrılmış bir ceset gibi...

Mustafa Kemal ne düşünüyordu? Ne yapmak istiyordu tam olarak? Bunu hiç kimse net olarak bilmiyordu.

Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanması ve İstanbul'un - adı konmasa da - işgal edildiği o günlerde paşaların ve diğer komutanların neredeyse tamamı İstanbul'daydı her birisinin kafasında ayrı ayrı düşünceler olarak...

Kazım Karabekir Paşa Anadolu'ya geçerek sivil ve askeri tüm milleti birlik ve beraberlik içinde bir var olma ya da yok olma savaşına sokmayı düşünmekteydi. İşte bu düşüncelerle yakın arkadaşları ile temaslara başladı.

İsmet(İsmet İnönü) " Bu iş bitti Kazım ! Gidip çiftlik satın alalım, sen Kazım Ağa ol, ben İsmet Ağa olayım." Diyordu. Fevzi Paşa (Fevzi Çakmak) ondan hiç de farklı değildi. Peki Mustafa Kemal?

Kazım Karabekir Paşa onunun gözlerinin içine baktı.

-Ben doğuya gideceğim. Eğer sen de gelersen seni başkomutanım olarak karşılamaya hazırım.

Mustafa Kemal, çok güvenmesine rağmen Kazım Karabekir'e beklediği cevabı yani " Elbette ki geleceğim. Memleketi kurtarmak için başka çare mi var?" Cevabını vermedi. Onun yerine oldukça soğuk bir şekilde şu cümleler döküldü ağzından:

- Bu da bir fikirdir. Sonra görüşürüz.

İngiliz gizli servisinin atılan her adımı, alınan her nefesi sıkı sıkı takip ettiği o günlerde hiç kimse içinden geçenleri net bir şekilde söylemiyordu.

Ve 19 Nisan 1919 da Kazım Karabekir Paşa, tayin edildiği 15. Kolordu Komutanlığının başına geçmek üzere Gülcemal Vapuruyla Trabzon'a gönderildi.

Gerek Padişahın yaptığı araştırmalar, gerekse Mustafa Kemal'in yakın arkadaşlarının telkinleri Samsun'a oldukça geniş yetkilerle gönderilebilecek tek kişinin Mustafa Kemal olması gerektiğini işaret ediyordu.

*İttihatçı değildi

*Gerek Trablusgarp Savaşında, gerek I. Dünya savaşının başta Çanakkale olmak üzere pek çok cephesinde kendisini fazlaca ispatlamış başarılı ve kahraman bir paşaydı.

*Almanya gezisi sırasında Padişah Vahdettin onu yakından tanımış ve oldukça değerli bir komutan olduğunu anlamıştı.

*Her halde hanedanı da seviyordu. Çünkü Padişah Vahdettin'in kızı Sabiha Sultan ile evlenmek istemiş ama Sabiha Sultan, gönlü ta çocukluktan beri kuzeni Şehzade Ömer Faruk Efendide olduğu için bu izdivaç teklifini reddetmişti.

*Tek kusuru vardı: Cumhuriyetçi olmak. O kadar kusur kadı kızında da olurdu.

Kazım Karabekir Paşanın Trabzon'a ayak basmasından on bir gün sonra 30 Nisan 1919 da Padişah Vahdettin, Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a gönderme kararını vermiş, gerekli irade-i seniye hazırlanmıştı.

Not: Padişahın daha sonra anılarında " Bu karar meclisin kararıydı. " Dediği ifade edilse de ortada bir meclis yoktu. Her ne kadar nazırlar filan var idiyse de bir meclis yoktu.

Devam edecek.

RESİMLER

- 1- Padişah Vahdettin'in kızı Sabiha Sultan
- 2- Kazım Karabekir Paşa (İstanbul'dan Trabzon'a gitmeden önceki günlerde)
- 3- Kazım Karabekir Paşa Trabzon'da
- 4- Gülcemal Vapuru.